

บทที่ 3

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโฮมสเตย์และอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

การท่องเที่ยวโฮมสเตย์ เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่และแตกต่างไปจากการท่องเที่ยวรูปแบบเดิมๆ รายได้จากนักท่องเที่ยวที่เข้าสู่ชุมชนทำให้สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ และทำให้เกิดความภาคภูมิใจและปลุกสำนึกแห่งการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

โฮมสเตย์ (Home stay) หรือที่พักสัมผัสวิถีวัฒนธรรมชนบท หมายถึง บ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้านซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยวโดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545) โฮมสเตย์มีความหมายมากกว่าเป็นที่พัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งซึ่งยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมในด้านต่างๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ซึ่งยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลาง และจัดให้มีกิจกรรมในด้านต่างๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนสถานที่พักแรมในรูปแบบโฮมสเตย์ บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงลักษณะและแนวทางการทำธุรกิจ โฮมสเตย์อย่างชัดเจน และต้องศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปของ พื้นที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นทำเลที่ตั้งของโครงการลงทุน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้ ประกอบในการวิเคราะห์ทางด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านบริหารจัดการ และด้านการเงิน ของโครงการลงทุน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในตัดสินใจในการลงทุนของโครงการ

3.1 ลักษณะทั่วไปของโฮมสเตย์

3.1.1 ความเป็นมาของโฮมสเตย์

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 ที่เน้นบทบาทการพัฒนาชุมชน และการที่รัฐบาลออกกฎหมาย การกระจาย อำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นแรงผลักดันให้องค์กร ท้องถิ่น และ หน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ ให้กับชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย จึงทำให้เกิด

กิจกรรม การท่องเที่ยว หลายรูปแบบในชุมชน ซึ่งการจัดกิจกรรม โฮมสเตย์ ก็เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจมากทั้งจากองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ

โฮมสเตย์ภายในประเทศไทยเกิดขึ้นมานาน แต่รูปแบบและกิจกรรมอาจแตกต่างกัน สรุปลได้ตามยุคสมัยดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545, น. 4-6)

1. ยุคเริ่มต้น (ปี พ.ศ. 2503 – ปี พ.ศ. 2525)

1.1 กระจายอยู่ในกลุ่มนิสิต นักศึกษา กลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ต้องเรียนรู้วิถีชีวิต รับทราบปัญหาในชนบท เพื่อนำมาพัฒนาสังคมตามอุดมคติ

1.2 กระจายอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่นิยมทัวร์ป่า โดยเฉพาะในแถบภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยวจะพักตามบ้านชาวเขา โดยจุดพักนั้นจะขึ้นอยู่กับเส้นทางการเดินทาง

2. ยุคกลาง (ปี พ.ศ. 2526 – ปี พ.ศ. 2536)

กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่า เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น การพักค้างในรูปแบบโฮมสเตย์ได้รับการพัฒนารูปแบบและกิจกรรม โดยกระจายไปยังหมู่บ้านชาวเขา ที่กว้างขวางมากขึ้น ในระยะนี้ มีการท่องเที่ยวในรูปแบบทัวร์ป่าที่มีการจัดโฮมสเตย์ เริ่มสร้างปัญหาสังคม ได้แก่ ปัญหาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาการปล้น ขโมย ปัญหาการฆ่าชิงทรัพย์

3. ยุคตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 - ปัจจุบัน

ยุคนี้เป็นการเน้นกระแส การพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจะพบว่า การท่องเที่ยวจะมีแนวโน้มที่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3.1 ในระยะประมาณปี พ.ศ. 2537- ปี พ.ศ. 2539 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย เริ่มมีการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์โดยกลุ่มนำร่องคือ กลุ่มที่เป็นนักกิจกรรมสังคม ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ เท่าที่สืบค้นพบว่า พื้นที่ที่ดำเนินการเรื่องโฮมสเตย์ ก็จะเป็นพื้นที่ที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทยเข้าไปดำเนินการ เช่น เกาะยาว ว จังหวัดพังงา (กลุ่มประมงชายฝั่ง /อวนลาก อวนลุน) หลังจากพื้นที่เกาะยาว จั งหวัด พังงา ได้มีพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น ได้แก่ หมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช บ้านแม่ทา จังหวัดเชียงใหม่ (กลุ่มเกษตรทางเลือก) บ้านผู้ใหญ่วิบูลย์ เขยเฉลิม (เกษตรยั่งยืน)

3.2 ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Adventure Ecotourism) และโฮมสเตย์

3.1.2 รูปแบบบริการของโฮมสเตย์ที่ควรจัดให้กับนักท่องเที่ยว

1. วิธีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายแบบสังคมชนบท
2. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ
3. ความปลอดภัย
4. ความสะอาด ในสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
5. ห้องพักร่วมอาหาร
6. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่เน้นเพื่อการศึกษา เรียนรู้ สัมผัส และดูแลรักษา

สภาพธรรมชาติและระบบนิเวศ

3.1.3 ลักษณะของนักท่องเที่ยว

1. เป็นนักท่องเที่ยวอิสระ
2. มีความต้องการและความสนใจที่หลากหลาย
3. ไม่ยึดติดแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใดแหล่งหนึ่ง
4. มีกำลังซื้อสูง
5. เป็นนักศึกษาหรือนักเรียนรู้อะหาประสบการณ์

3.1.4 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวเลือกพักโฮมสเตย์

1. นักท่องเที่ยวรู้สึกใกล้ชิดและได้สัมผัสธรรมชาติที่สวยงาม
2. นักท่องเที่ยวมีโอกาส ที่จะพบปะกับชุมชนท้องถิ่นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
3. โฮมสเตย์มีราคาถูกกว่าการพักในโรงแรม

3.1.5 ความต้องการพื้นฐาน 10 ประการของนักท่องเที่ยว

1. เติบโตขึ้นที่สบายในราคาสบายเหตุสมผล
2. ห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด
3. อาหารพื้นบ้านง่ายๆ แต่ปรุงมาอย่างดี
4. ทิวทัศน์และธรรมชาติของชนบทที่สวยงาม
5. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น เดินป่า ตกปลา ชิมข้าว ปั่นเขา ขี่จักรยาน
7. ร้านค้าทั่วไปและร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก

8. ความบันเทิง เช่น ดนตรี การเต้นรำ การแสดงพื้นบ้าน
9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
10. ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของชาวบ้าน

3.1.6 มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

1. ด้านที่พัก
 - 1.1 ลักษณะบ้านที่เป็นสัดส่วน
 - 1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย
 - 1.3 มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด
 - 1.4 มีมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน
2. ด้านอาหารและโภชนาการ
 - 2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร
 - 2.2 มีน้ำดื่มที่สะอาด
 - 2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด
 - 2.4 ห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกต้องสุขลักษณะ
3. ด้านความปลอดภัย
 - 3.1 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล
 - 3.2 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย
4. ด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิก
 - 4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย
 - 4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน
5. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
 - 5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน
 - 5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว
 - 5.3 เจ้าของบ้านเป็นภาคีที่ท้องถิ่น
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม
 - 6.1 มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียง
 - 6.2 มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว

6.3 มีแผนงานหรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลกร้อน

6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและลดสภาวะโลกร้อน

7. ด้านวัฒนธรรม

7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

7.2 การรักษาวิถีชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน

8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึกหรือของฝากเพื่อจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว

8.2 มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

9. ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์

9.1 มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน

9.2 มีคณะกรรมการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์

9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ

9.4 มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

9.5 ระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียน และชำระเงินล่วงหน้า

9.6 รายละเอียดค่าธรรมเนียมและบริการต่างๆที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน

10. ด้านการบริการของกลุ่มโฮมสเตย์

10.1 มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน

10.2 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

3.1.7 ขั้นตอนของธุรกิจโฮมสเตย์

1. การจองที่พัก (Reservation)

การจองที่พักสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การจองทางไปรษณีย์ การจองทางโทรศัพท์ การจองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การจองที่พักควรได้รับการตอบสนองโดยทันที เพื่อเป็นการยืนยันการเข้าพักของนักท่องเที่ยวและถ้ามีเวลา ผู้ประสานงานควรจะส่งรายละเอียดให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อศึกษาก่อนการเข้าพัก

ขั้นตอนการจองห้องพัก มีดังนี้

1. จัดบ้านพักตามลำดับ

2. ตอบรับการจอง อาจจะมีการใช้ระบบการเรียกเก็บค่าบริการบางส่วน เพื่อเป็นการป้องกันการไม่เข้าพักของนักท่องเที่ยวตามกำหนดเวลา ควรชี้แจงระยะเวลาการยกเลิกเข้าพักให้กับนักท่องเที่ยวได้รับทราบ

3. เก็บรักษาข้อมูลการจองสำหรับการลงทะเบียนเข้าพักต่อไป

2. การลงทะเบียน (Registration)

ในธุรกิจโรงแรมที่พัก ผู้เข้าพักต้องลงทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานและอ้างอิงในอนาคต ส่วนในลักษณะที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท การลงทะเบียนอาจไม่ต้องเป็นรูปแบบเหมือนธุรกิจโรงแรม แต่ควรเป็นรูปแบบการเก็บข้อมูลแบบง่ายๆ

3. การต้อนรับและลงทะเบียน

1. ต้อนรับด้วยรอยยิ้มดูญาติมิตร แจ้งรายละเอียดค่าธรรมเนียมการเข้าพักและบริการต่างๆให้นักท่องเที่ยวทราบ

2. ให้นักท่องเที่ยวกรอกรายละเอียดและลงชื่อในใบลงทะเบียนการเข้าพัก

3. แจ้งรายละเอียดที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับข้อมูลของชุมชนและสภาพทั่วไป

4. นำนักท่องเที่ยวไปยังบ้านพัก

4. การบริการอาหาร

เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องพักกับเจ้าของบ้าน อาหารมื้อใดมื้อหนึ่งจึงมีความจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว การนำเสนอรายการอาหารท้องถิ่นจึงเป็นเสน่ห์และจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจมากกว่าการนำเสนอรายการอาหารเช่นเดียวกับโรงแรมหรือรีสอร์ท ดังนั้นการวางแผนจัดเตรียมอาหารจึงมีความจำเป็นเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดระหว่างปริมาณอาหารและจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องคำนึงถึง ข้อมูลของนักท่องเที่ยว เช่น เชื้อชาติ ศาสนา งบประมาณในการจัดทำอาหาร ปัจจัยด้านฤดูกาล อาหารประจำท้องถิ่น จำนวนนักท่องเที่ยว

3.1.8 ปัญหาในการจัดโฮมสเตย์ในประเทศไทย

จากการบรรยายพิเศษเรื่องการท่องเที่ยวเชิงชุมชนและการจัดโฮมสเตย์โดย DR.ERIK HOLM PETERSEN จากองค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2544 สามารถสรุปปัญหาในการจัดโฮมสเตย์ในประเทศไทยได้ดังนี้

1. อุปสรรคทางด้านวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าของบ้านไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่ายๆ ทั้งนี้เพราะทั้งสองฝ่ายมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง

กัน สิ่งที่ถูกต้องของวัฒนธรรมหนึ่งอาจหมายถึงสิ่งที่ไม่เหมาะสมของอีกวัฒนธรรมหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและความคลาดเคลื่อนทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังก่อให้เกิด ผลกระทบทางวัฒนธรรมได้อีกด้วย

2. ปัญหาด้านระดับความคาดหวังและความพึงพอใจที่แตกต่างกันระหว่างเจ้าของ บ้านและนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอาจคาดหวังว่าเจ้าของบ้านควรจะเสนอสินค้าทา การท่องเที่ยวและบริการให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ขณะที่เจ้าของบ้านคิดว่าบริการที่ตนเสนอขณะนี้เป็นที่ พึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวแล้ว

3. อุปสรรคทางด้านภาษาระหว่างเจ้าของบ้านกับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ บ่อยครั้งที่เจ้าของบ้านไม่สามารถสื่อสารกับนักทอ งเที่ยวได้ ซึ่งอุปสรรค เรื่องภาษาสามารถนำมาซึ่งปัญหาอื่นๆได้อย่างมากมาย

4. ปัญหาการจัดระบบการบริหารของชุมชน เป็นปัญหาในชุมชนซึ่งบางชุมชนได้ จัดตั้งองค์การบริหารในรูปแบบของชมรมหรือสมาคมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามชุมชนบางแห่ง เกิดระบบ “ผูกขาด” ในการจัดสรรรายได้ซึ่งเกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของคน กลุ่มหนึ่งในชุมชนเท่านั้น

5. ปัญหาความไม่พร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว

6. ปัญหาการขาดทักษะและความรู้ด้านการตลาดของชุมชน

3.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภออัมพวา

3.2.1 ประวัติความเป็นมา

บริเวณพื้นที่เทศบาลปัจจุบัน เดิมเรียกว่า แขวงบางช้าง ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า จัดตั้งขึ้นเมื่อใด บริเวณแขวงบางช้างนี้ถูกเรียกกันว่า “สวนนอก” ลักษณะเป็นชุมชนเล็กแต่มีความ เจริญทั้งการเกษตรกรรม และการพาณิชย์กรรม เพราะในสมัยพระเจ้าปราสาททอง แห่งกรุงศรี ออยุธยา แขวงบางช้างมีตลาดแห่งหนึ่ง เรียกว่า “ตลาดบางช้าง” มีนายตลาด บางช้าง เป็นผู้เก็บ ภาษีอากรขนอนตลาด นายตลาดผู้นี้เป็นผู้หญิงชื่อ น้อย มีบรรดาศักดิ์เป็นท้าวแก้วผลึก เป็นคนใน ตระกูลเศรษฐีในแขวงบางช้าง ซึ่งต่อมาเป็นต้นวงศ์ราชินิกุลบางช้าง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระ พุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในปี พ.ศ. 2481 ได้ รวมท้องที่ตำบลอัมพวา และตำบลบางกะพ้อมเข้าด้วยกันเป็นตำบลอัมพวาและทางราชการได้พิจารณาเห็นว่า พื้นที่ตำบล อัมพวามีจำนวนพลเมือง ความเจริญและรายได้พอสมควรที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลได้ เพื่อเป็นการ ส่งเสริมการปกครองส ่วนท้องถิ่นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและพัฒนาท้องถิ่น

อันเป็นการฝึกหัดและปลูกฝังการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกายกฐานะตำบลอัมพวาขึ้นเป็นเทศบาลตำบลอัมพวา เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2483 (www.amphawa.net)

3.2.2 สภาพภูมิศาสตร์

ชุมชนอัมพวา ตั้งอยู่ในพื้นที่ตอนกลางของอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีเนื้อที่ประมาณ 2.5 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 71 กิโลเมตรและห่างจากตัวจังหวัดสมุทรสงครามประมาณ 6 กิโลเมตร

ทิศเหนือ จรดกับ ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศใต้ จรดกับ แม่น้ำแม่กลอง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศตะวันออก จรดกับ ตำบลบ้านปรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก จรดกับ แม่น้ำแม่กลอง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ชุมชนอัมพวาตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกและมีคลองอัมพวาซึ่งแยกจากแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านพื้นที่ชุมชน นอกจากนี้ยังมีคลองต่างๆ อีกหลายสายที่ไหลผ่านบริเวณพื้นที่ชุมชน เช่น คลองบางจาก คลองลัดตาโชติ คลองดาวดึงษ์ คลองผีหลอก คลองบางกะพ้อม ฯลฯ จากการที่มีโครงข่ายคลองคลองอยู่ทั่วไปภายในพื้นที่ชุมชนส่งผลให้เกิดความ สะดวกสบายทางด้านการคมนาคมทางน้ำ และการประกอบอาชีพโดยเฉพาะทางการเกษตรกรรม เป็นอย่างมากพื้นที่ส่วนใหญ่ภายในชุมชนจึงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและจากลักษณะสภาพทาง ภูมิศาสตร์ของพื้นที่ชุมชนอัมพวา ที่ได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลหนุน ทำให้น้ำไหลขึ้นลงตลอดทั้งปี ส่งผลให้ชุมชนอัมพวาชื่อว่าเป็นเมือง 3 น้ำ คือ มีทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ลักษณะภูมิอากาศของชุมชนอัมพวาโดยทั่วไปมีอุณหภูมิที่ไม่ร้อนมากนักเนื่องจากมีที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากทะเล มีฝนตกชุก ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศค่อนข้างเย็น

3.2.3 ระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม

ชุมชนอัมพวามีระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว สืบเนื่องมาจากสภาพที่ตั้งของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มใกล้ปากแม่น้ำแม่กลอง สุ่อ่าวไทย ทำให้มีการตกตะกอนของแร่ธาตุต่างๆ ชุมชนอัมพวามีคลองสาขาย่อยของแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ คลองอัมพวา คลองดาวดึงษ์ คลองบางจาก คลองผีหลอกและคลองเล็กที่แยกย่อยจากคลองที่กล่าวมาข้างต้น สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินในพื้นที่ ประชากรในชุมชนจึงประกอบ

อาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยพื้นที่สวนผลไม้ส่วนใหญ่อยู่ถัดจากเรือนแถวริมคลองอัมพวาเข้าไปด้านใน

นอกจากความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติแล้ว อัมพวายังได้ชื่อว่าเป็น “เมืองสามน้ำ” กล่าวคือ เป็นเมืองที่มีทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม เมื่อน้ำทะเลขึ้นจะดันน้ำจืดในแม่น้ำแม่กลองและคลองต่างๆ กลับขึ้นไป เมื่อน้ำทะเลหนุนขึ้นมาแทนที่น้ำจืดจะเปลี่ยนเป็น น้ำกร่อย หรือภาษาชาวบ้านเรียกว่า น้ำล้นจืด ล้นเค็ม ปริมาณน้ำ ขึ้น- ลง ในแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับวันข้างขึ้นข้างแรม โดยปริมาณน้ำขึ้น- น้ำลงต่ำกว่า โดยจะอยู่ในช่วงขึ้นหรือแรม 6-11 คำ การเป็นเมืองสามน้ำของชุมชนอัมพวาส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งการสร้าง ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทำให้เกิดมีพรรณไม้ยืนต้นและ เป็นพุ่มต่างๆ มากมาย เช่น ลำพู จากแสมดำ แสมขาว เหงือกปลาหมอ เป็นต้น มี สัตว์น้ำ ที่สำคัญได้แก่ ปลา กระบอก ปลากระพง ปลาตะเพียน ปลาดิน กุ้งแม่น้ำหรือกุ้งก้ามกราม ปูที่พบมากได้แก่ปูแสม ปูก้ามดาบ และหอยต่างๆ มีนกอพยพและนกประจำถิ่นมากกว่า 100 ชนิด เช่น นกยางควาย นกยางรอก เหยี่ยวแดง นกเอี้ยง เป็นต้น และมีสัตว์เลื้อยคลาน เช่น กิ้งก่า และตัวเงินตัวทอง นอกจากนี้ยังมีแมลงนานาชนิดอีกเป็นจำนวนมาก

การที่ชุมชนอัมพวามี ระบบนิเวศที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้นลำพูแล้ว มักให้พบเห็นต้นลำพูได้ทั่วไปบริเวณริมแม่น้ำ บริเวณนี้เองที่เป็นที่อยู่ของหิ่งห้อยนับล้านตัว หิ่งห้อยนั้นกินใบอ่อนของต้นลำพูเป็นอาหารและอาศัยโพรงดินใต้ต้นลำพูเป็นที่วางไข่ การเที่ยวชมหิ่งห้อยต้องใช้เรือล่องไปตามแม่น้ำแม่กลองตอนกลางคืน อีกบริเวณหนึ่งที่พบหิ่งห้อยได้มากคือ คลองผีหลอก ซึ่งเชื่อมต่อกับคลองอัมพวาและแม่น้ำแม่กลอง

เรือนแถวริมน้ำ การตั้งถิ่นฐานของชุมชนอัมพวาโดยทั่วไปนี้ ตั้งเรือนขนานไปกับคลอง โดยหันหน้าเข้าหาคลอง เพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำในการอุปโภคและการสัญจร ซึ่งบ้านเรือนแถวริมน้ำสามารถพบเห็นได้ตลอดแนวสองฝั่งคลองอัมพวา ลักษณะทั่วไปเป็นเรือนแถวเก่า ที่สร้างติดกันหรือต่อเนื่องกันเป็นแนวยาวตลอดลำคลอง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเรือนแถวริมน้ำดั้งเดิมที่นิยมสร้างในอดีต ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นเรือนแถวไม้ชั้นเดียว หลังคามีสี่ที่ตั้งเป็นทรงปั้นหยา จั่วเดี่ยว และจั่วคู่ มุงด้วยกระเบื้องว่าวหรือสังกะสีลูกฟูก ประตูส่วนใหญ่เป็นบานเฟี้ยมไม้เปิดกว้างตลอดแนวเพื่อประโยชน์ในการค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า แต่ก็จะมีบ้านบางหลังที่เป็นประตูไม้บานคู่มีช่องลม เหนือประตู เพื่อใช้ในการระบายอากาศ ส่วนหน้าต่างเป็นหน้าต่างไม้บานเปิดคู่ พื้นบ้านเป็นไม้กระดานแผ่นใหญ่ผาฉางเป็นไม้แผ่นตีซ้อนเกล็ด ฝาเพดานเป็นแผ่นไม้กระดานตีซ้อนทับกัน เรือนแถวริมน้ำที่สามารถพบเห็นได้ ในชุมชนอัมพวา มีลักษณะรูปทรงของ

หลังคาที่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกรูปแบบ อาคารเรือนแถวริมน้ำตามรูปแบบหลังคาได้เป็น 4 แบบ คือ หลังคาทรงปั้นหยา หลังคาทรงจั่วเดี่ยว หลังคาทรงจั่วแฝด หลังคาทรงจั่วแฝดทรงไทย เอกลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของเรือนแถวริมคลองอัมพวา คือ ป้ายชื่อร้านแบบโบราณ เนื่องจากในอดีต เรือนแถวเหล่านี้ เปิดเป็นร้านค้าขาย จึงมีป้ายชื่อร้านติดอยู่ แม้บ้านบางหลังจะถูกเปลี่ยนเป็นบ้านพักอาศัยแล้ว แต่ก็ยังคงมีป้ายให้เห็นอยู่หน้าบ้าน ป้ายร้านที่พบเห็น ในเรือนแถวริมคลองอัมพวา มีหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่จะใช้ ตัวอักษรไทยคู่กับอักษรจีนสีทอง บนพื้นสีเข้ม หรือเป็นอักษรประดิษฐ์ที่มีลวดลายงดงาม

3.2.4 สภาพสังคม

เมืองอัมพวาและพื้นที่ ใกล้เคียงมีโครงข่ายแม่น้ำแม่กลองที่เชื่อมโยงถึงกัน สภาพภูมิทัศน์ริมสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองและคลองต่างๆ ยังมีความสวยงามร่มรื่น มีวัดต่างๆ และบ้านเรือนผู้คนเรียงรายอยู่สองฝั่งแม่น้ำลำคลองสลับกับต้นลำพูและต้นจาก มีฉากหลังคือต้นมะพร้าว แยกจากแม่น้ำแม่กลองเข้าสู่คลองซอยต่างๆ จะเห็นสวนมะพร้าวสวนส้มโอ สวนลิ้นจี่ที่อุดมสมบูรณ์ การล่องเรือชมหิ่งห้อยในเวลากลางคืนก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งซึ่งนักท่องเที่ยว ที่พักค้างแรมไม่ควรพลาด จุดชมหิ่งห้อยมีอยู่หลายแห่งตั้งแต่บริเวณใกล้เคียงตัวเมืองอัมพวา และสองฝั่งคลองตะเคียนมีหิ่งห้อยมากที่สุด

นักท่องเที่ยว ที่สนใจ สามารถติดต่อเช่าเรือหางยาวได้บริเวณท่าเทียบเรือเทศบาลตำบลอัมพวา นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารริสอร์ทและที่พักแบบ โฮมสเตย์หลายแห่งที่ให้บริการ เรือล่องแม่น้ำลำคลอง ทั้งช่วงเวลากลางวันและยามค่ำคืนเพื่อชมหิ่งห้อย

1. ของฝากและของที่ระลึก ผลไม้

ลิ้นจี่ ผลไม้ขึ้นชื่อที่สุดของอัมพวา พันธุ์ที่นิยมกันคือ พันธุ์คอมพิวเตอร์ ออกผลในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคมในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีชาวสวนลิ้นจี่ ออกวางขายบริเวณสองข้างถนนสายอัมพวา-บางนกแขวก ในตลาดแม่กลองและบริเวณหน้าอุทยาน ร.2

ส้มโอ ที่นิยมปลูกในอำเภออัมพวา คือ พันธุ์ขาวใหญ่ มีผลใหญ่รสหวาน เนื้อเป็นสีขาว และไม่ละ หาซื้อได้ตลอดทั้งปีตามเพิงสองข้างทางถนนสายอัมพวา- บางนกแขวก ในตลาดแม่กลองและบริเวณด้านหน้าอุทยาน ร.2

น้ำตาลมะพร้าว มีทั้งน้ำตาลสดซึ่งยังไม่ได้เคี่ยวนำมาแช่เย็นดื่มแก้กระหาย และน้ำตาลที่เคี่ยวเสร็จและหยอดเป็นแผ่นแล้ว มีวางขายบริเวณ สองข้างถนนสายอัมพวา- บางนกแขวก บริเวณด้านหน้าอุทยาน ร. 2 บริเวณตลาดน้ำท่าคา ซึ่งดำเนินการผลิตและจำหน่าย โดยกลุ่ม

แม่บ้านเกษตรตลาดน้ำท่าคาและที่ทำการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดาวโด่งทองมีผู้มีจำหน่าย
หลายชุมชนบริเวณปากทางเข้าวัดจุฬามณี

2. ร้านอาหาร

โดยทั่วไป ร้านอาหารที่เราได้เฝ้ามองนั้นเป็นร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวนิยมมารับ
ประทานกัน ในบริเวณที่ท่องเที่ยวนี้ได้แก่ เรือนนารี บ้านชมเดือน น่องอู่มองโกชนา กันเอง คุ่มแสง
ทอง กว๊านเตียวหมะนาวแม่บุญมี

3. ที่พัก

สถานที่พักโดยทั่วไปอยู่นอกตัวเมืองอัมพวา บริเวณริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง แบ่งเป็น
บ้านพักแบบโฮมสเตย์ ซึ่งนักท่องเที่ยวพักอยู่กับชาวบ้าน บังกะโลและบ้านพักแบบรีสอร์ทริมน้ำ
บ้านพักแบบโฮมสเตย์มักจะกำหนดโปรแกรมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นแพ็คเกจให้ เลือก
บังกะโลจะเน้นความร่มรื่นตามธรรมชาติเป็นหลัก ขณะที่บ้านพักแบบรีสอร์ทจะเน้นความ
สะดวกสบายของที่พัก แต่ให้นักท่องเที่ยวเลือกทำกิจกรรมการท่องเที่ยวของตนเอง

3.2.5 สภาพเศรษฐกิจ

นอกจากอาชีพการเกษตรที่คนไทยส่วนใหญ่นิยมทำกันแล้ว ยังมีอีกหลากหลายอาชีพ
ในพื้นที่ชุมชน ที่มีเอกลักษณ์และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนอัมพวา โดยเฉพาะการค้าขาย
บริเวณคลองอัมพวา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตลาดน้ำที่รุ่งเรืองมาในยุคสมัยหนึ่ง

ในปัจจุบันอาคารบ้านเรือนหลายหลัง ถูกปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งาน เพื่อให้
สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ โดยบางหลังมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาคารจากเดิมที่เคยเป็น
บ้านพักอาศัย หรือร้านค้าให้กลายมาเป็นบ้านพักโฮมสเตย์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในขณะที่
ร้านค้าเก่าแก่ทั้งหลาย ยังคงเปิดให้บริการอยู่ ซึ่งประกอบไปด้วยร้านค้าที่สำคัญ ๆ ดังนี้

ร้านสวรรค์โอสถ 2

ตั้งอยู่เลขที่ 46 เชิงสะพานเทศบาล 1 ถนนเลียบบคลองอัมพวา เป็นร้านขายยาแผน
โบราณที่มีอายุประมาณ 100 กว่าปีเจ้าของร้านคือคุณบุญเกิด เจียมปรีชา ภายในร้านมีเครื่องบด
ยาแผนโบราณที่นำมาอัดเป็นยา เม็ดตามสูตรโบราณ ซึ่งนอกจากจะเป็นร้านขายยาแผนโบราณ
แล้ว ยังให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสมุนไพรแก่ลูกค้าด้วย ปัจจุบันร้านสวรรค์โอสถมีสาขาอีกแห่งหนึ่งอยู่
บริเวณตลาดเทศบาลอัมพวา

ร้านโสภาพานิช

ตั้งอยู่เลขที่ 121 บริเวณริมคลองอัมพวา ฝั่งวัดอัมพวันเจติยาราม ถนนเลียบบคลอง
อัมพวา เดิมเป็นร้านตีเหล็กตราดาวรับตีโดยเฉพาะมีดปาดตาล แต่เนื่องจากในปัจจุบันการ

ประกอบอาชีพ ในการทำน้ำตาลมะพร้าวลดน้อยลงประกอบกับเทคโนโลยีในการทำมิดที่ทันสมัยยิ่งขึ้น ส่งผลให้การสั่งทำมิดลดน้อยลง จึงเลิกกิจการไปในที่สุด เปลี่ยนมาเป็นขายข้าวมันไก่แทน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม “ข้าวมันไก่โกกิม” ส่วนเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำมิดนั้น ยังคงเก็บรักษาเอาไว้ โดยเจ้าของร้านก็ยินยอมที่จะให้ความรู้เรื่องของการทำมิดแบบโบราณให้กับผู้ที่สนใจ

ร้านขายของชำ

เป็นร้านค้าที่มีทั่วไปในพื้นที่ชุมชนอัมพวา ส่วนใหญ่อยู่บริเวณริมคลองอัมพวา แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของอาคารเรือนแถวริมน้ำเพื่อการค้าขายที่ปัจจุบันยังคง เหลือให้เห็นอยู่ เช่น ร้านขายของชำแต่คิบเฮง ร้านจินตนาภัณฑ์ ร้านอิงฮวด

ร้านขายของชำแต่คิบเฮง

ตั้งอยู่เลขที่ 145 ถนนเลียบบคลองอัมพวา เป็นร้านขายของชำและของใช้ในชีวิตประจำวัน ที่ขายทั้งปลีกและส่ง เจ้าของร้านคือ คุณบุญส่ง วรรณบรรเจิด หรือคุณท้อม เดิมร้านค้ามีอยู่ 5 คูหา แต่ในปัจจุบันเหลือเพียง 3 คูหา ส่วนอีก 2 คูหา นั้นได้เปลี่ยนสภาพเป็นโฮมสเตย์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าพัก เปิดบริการทุกวันเวลา 07.00-19.00 น.

ร้านจินตนาภัณฑ์

ตั้งอยู่เลขที่ 269 ถนนเลียบบคลองอัมพวา เปิดมากกว่า 80 ปี โดยสืบทอดกิจการมา ตั้งแต่รุ่นปู่ ปัจจุบันเจ้าของกิจการ คือ คุณสุภาพรรณ บานชื่น เป็นร้านขายของใช้อุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน และของใช้ทางการเกษตรกรรม

ร้านเชียวฮวด

ตั้งอยู่เลขที่ 248 ถนนเลียบบนที ตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ขายของใช้ทั่วไป ทั้งปลีกและส่ง

ร้านถั่วทอดทองดี

ตั้งอยู่เลขที่ 217 ก่อนถึงสะพานขุนนิกร ถนนเลียบบคลองอัมพวา เป็นร้านทำถั่วทอด เพื่อขายส่งให้กับแม่ค้าในตลาดและพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีกรรมวิธีการทอดแบบโบราณที่มีการประยุกต์เอาเทคโนโลยีบางอย่างเข้ามา ช่วยในการทุ่นแรง แต่ยังคงคุณภาพดีเยี่ยมของสินค้าเอาไว้ เจ้าของร้าน คือ คุณบุญยืน ซึ่งยังคงทอดตัวเอง และมีลูกชายเป็นผู้ช่วยในการผลิต สินค้าที่สำคัญได้แก่ ถั่วลิสงทอดคั่วเกลือ ถั่วปากอ้า ถั่วลิสงคั่ว

กลุ่มทำขนมบ้านกอกจาก

ตั้งอยู่บริเวณถนนเลียบบนที เลี้ยววัดพระยาญาติไปเล็กน้อย เป็นการรวมกลุ่มของชาวบ้านในพื้นที่ ขนมส่วนใหญ่เป็นขนมห่อด้วยใบตอง เช่น ขนมกล้วย ขนมสอดไส้ ขนมตะโก้

ขนมสายบัว เป็นต้น ซึ่งโดยปกติแล้ว ขนมที่ได้จะนำไปส่งขายที่ตลาดแม่กลอง แต่สำหรับวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์จะนำไปขายเองที่ตลาดน้ำยามเย็น

ร้านขายขนมเฮงกี้

ตั้งอยู่ที่ 100-120 ใกล้กับร้านควกาแพ้อึ้งเซ่งฮวด ถนนเลียบบนที่ เป็นร้านทำขนมของชาวจีน เช่น ขนมจันอับ ขนมเปียะ ขนมลูกเต๋า ขนมไส้ถั่ว ซึ่งเป็นการผลิตในรูปแบบอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่ทำสดใหม่ทุกวัน โดยเจ้าของร้านยินดีให้เข้ามาชมการทำขนม นอกจากนี้ร้านขายขนมเฮงกี้ยังผลิตขนมที่ทำจากถั่ว และงา ให้เป็นรูปปลาเปิดหรือไก่ เพื่อใช้สำหรับการไหว้เจ้าโดยเฉพาะด้วย

เรือนขนมไทยอุทยาน ร. 2

ตั้งอยู่บริเวณใกล้ตลาดสดเทศบาล ถนนเลียบบนที่ บริเวณหน้าร้านเป็นร้านเสริมสวย ชื่อร้านเกษมณี ส่วนบริเวณด้านหลังร้าน เป็นแหล่งผลิตขนมไทยที่มีในสมัยรัชกาลที่ 2 เป็นหลัก โดยเฉพาะขนมที่หายากและขนมสูตรชาววัง เช่น ช่อม่วง ฝอยทอง ทองหย็บ ทองหยอด ทองม้วน จ่ามงกุฎ ทองเอก และเสน่ห์จันทร์ เป็นต้น ร้านเรือนขนมไทยอุทยาน ร. 2 เปิดให้บริการในวันเสาร์-อาทิตย์ สำหรับวันจันทร์-ศุกร์ จะเปิดสอนทำขนมไทยในวรรณคดี ให้ผู้ที่สนใจตั้งแต่เวลา 12.00-22.00 น.

ร้านทองม้วนแม่บุญมา

ตั้งอยู่บริเวณปากทางเข้าวัดจุฬามณี เป็นขนมทองม้วนสูตรโบราณที่ขึ้นชื่อของชุมชนอัมพวา บริเวณนี้มีร้านค้าหลายร้านที่ทำทองม้วนสูตรโบราณขาย แต่ร้านที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงมากที่สุดคือ ร้านทองม้วนแม่บุญมา ที่ขายมานานกว่า 3 ปี มีการพัฒนาหลักสูตรทองม้วนจากสูตรดั้งเดิมมาเป็นสูตรทองม้วนที่มีหลากหลายรสชาติ

ร้านกาแฟ

ชาวอัมพวานิยมดื่มกาแฟ โดยเฉพาะชาวสวนตาล ในหนึ่งวันชาวสวนตาลจะดื่มกาแฟได้ถึง 4 ครั้ง คือ ตอนเช้าก่อนไปสวนตาล จะแวะซื้อกาแฟกินกับขนมห่อใบตอง หรือขนมไหลต่างๆ ที่ร้านกาแฟจัดวางไว้ พร้อมทั้งซื้อใส่กระบอกนำไปแขวนที่ใต้ต้นตาล สำหรับดื่มแก้กระหายระหว่างทำงาน ตอนเย็นหลังจากขึ้นตาลเสร็จแล้ว จะแวะนั่งจิบกาแฟและคุยสังสรรค์กับเพื่อนสักพักแล้วจึงซื้อกลับไปฝากที่บ้าน ดังนั้นในอดีตจึงมีร้านกาแฟอยู่มาก แต่ในปัจจุบันเหลือร้านกาแฟเก่าแก่อยู่เพียง 3 ร้าน คือ

ร้านควกาแพ้อึ้งเซ่งฮวด

ตั้งอยู่เลขที่ 120-122 ก่อนถึงสะพานขุนนิกร ถนนเลียบบนที่ เป็นร้านควกาแพ้อึ้งเซ่งฮวดของคุณสัณชัย อารยอัศนี มีการควกาแพ้อยู่บริเวณด้านหลังบ้าน ในช่วงเวลา 07.00-15.00 น. เป็นประจำ

ทุกวัน โดยเมื่อการคว่ำกาแฟ จะส่งกลิ่นหอมกรุ่นไปทั่วบริเวณริมคลองซึ่งผู้ที่สนใจและรักในรสชาติของกาแฟ สามารถขอเข้าชมการคว่ำกาแฟ และซื้อกลับบ้านไปเป็นของฝากได้

ร้านกาแฟไอซารส

ตั้งอยู่บริเวณใกล้ หัวมมถนนโชติราษฎร์ ตัดกับถนนศรี อัมพวา เป็นร้านชานกาแฟโบราณของตลาดอัมพวาที่มีอายุมากกว่า 50 ปี โดยในปัจจุบันมีเฮียยังเป็นผู้สืบทอดกิจการมาจากรุ่นคุณพ่อ บรรยายกาผายในร้านเต็มไปด้วยคนรุ่นเก่าแก่ที่พามานั่งสนทนาอยู่เป็นประจำ หรืออาจเรียกได้ว่าสกาแฟก็เป็นไปได้ การตกแต่งร้านยังเป็นกลิ่นอายของอดีต ที่ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นร้านกาแฟก็เป็นร้านกาแฟโบราณแบบจีนได้เป็นอย่างดี เปิดบริการตั้งแต่ 06.00-19.00 น.

ร้านสมานการคำ

ตั้งอยู่เลขที่ 88-90 ถนนเลียบบนที่ ใกล้ร้านขนมเฮงกี้ เป็นร้านกาแฟคั่วสด โดยใช้กาแฟโรบัสต้าจากทางภาคใต้มาเป็นวัตถุดิบโดยผ่านกระบวนการคั่วและบดแบบดั้งเดิมซึ่งโครงสร้างโดยทั่วไปแล้วจะทำการคั่วกาแฟในช่วงเช้าประมาณ 07.00 น.

3.2.6 แหล่งท่องเที่ยว

อุทยาน ร. 2

พระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นอาคารทรงไทยเก็บเครื่องทรง เครื่องใช้ในสมัย ร.2 และในบริเวณอุทยานมีส่วนพันธุ์ไม้ในวรรณคดี อยู่ติดกับแม่น้ำแม่กลองซึ่งอุทยานดังกล่าว ได้ก่อตั้งโดยมูลนิธิบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในฐานะพระองค์มีภูมิลาเนาที่อัมพวาซึ่ง สมเด็จพระเทพฯ เป็นองค์ประธานเสด็จมาเปิดงานเป็นประจำทุกปีดังาม ร่มรื่น สดชื่น ที่อุทยาน ร.2 อุทยาน ร.2 เป็นอีกหนึ่งสถานที่นำมาพักผ่อนสำหรับวันหยุดสุดสัปดาห์ ภายในร่มรื่นด้วยพ รณไม้ไทยหลากหลายชนิด รวมทั้งชมพิพิธภัณฑ์ที่เล่าเรื่องเมืองอัมพวาได้เป็นอย่างดี

วัดกุญชรินทร์

วัดกุญชรินทร์กุญชรินทร์ เดิมเป็นกุฏิ 2หลังคู่ตั้งอยู่บริเวณติดแม่น้ำ แม่กลองหลังจากโดนกระแสน้ำหลากพัดจมหายไปเหลือเพียงหนึ่งหลังไว้ให้ชมกันกุฏิไม้สักทองที่เหลือเพียงหลัง เดียว พิพิธภัณฑ์ภายในกุฏิไม้สัก ภาพเขียนบานประตูลานดังาม

วัดบางกุ้ง

เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวที่แวะเวียนมาเพื่อสักการะองค์หลวงพ่อมณีนิลที่ประดิษฐานอยู่ในอุโบสถที่ถูกหุ้มไปด้วยต้นไทรที่มีอายุนานกว่าร้อยปี

หิ้งห้อย

หิ้งห้อย จัดว่าเป็นแมลงมหัศจรรย์ พบตามแหล่งที่อยู่อาศัยทั่วทุกภาคของประเทศไทย แต่ทั่วทั้งโลกนั้นมีหิ้งห้อยรวมกันมากกว่า 2,000 ชนิด สามารถแยกออกเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มักอาศัยอยู่ตามแหล่งน้ำ และชนิดที่อยู่บนบก หิ้งห้อย มีชื่อเรียกตามภาษาถิ่นต่างๆ เช่น ทิ้งถ่วง ตึงโหน่ง

ตลาดน้ำยามเย็น

ตลาดน้ำยามเย็นเป็นโครงการของเทศบาลตำบลอัมพวา ที่จัดให้เป็นประจำในช่วงเวลาเย็นทุกวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์ บริเวณปากคลองอัมพวา โดยชาวบ้านจะพายเรือเพื่อนำของมาขาย ประกอบไปด้วยอาหารคาวและอาหารหวานมากมาย เช่น กุ้งเผา ปลาหมึกเผา ก๋วยจั๊บ ผัดไทย หอยทอด ก๋วยเตี๋ยว กาแฟโบราณ เป็นต้น รวมถึงผลผลิตที่ได้จากสวนในชุมชนอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น กล้วย ส้มโอ มะพร้าว พืช ผักสวนครัว เป็นต้น นอกจากนี้พื้นที่ริมคลองบริเวณตลาดน้ำ ยังจัดเป็นถนนคนเดินโดยมีร้านค้าจำหน่ายอาหารและขนมในวรรณคดี รวมถึงร้านจำหน่ายของที่ระลึกต่างๆ มากมาย ช่วงเวลาที่จัดตลาดน้ำอยู่ระหว่าง 16.00-21.00 น.